Téma 7: Základní aspekty mobilizace OS

Cíl: Seznámit studenty s hlavními otázkami Koncepce mobilizace ozbrojených sil České republiky.

Úkoly pro samostatnou práci:

Prostudovat:

- Zákon č. 585/2004 Sb., o obranné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon). In *Sbírka zákonů ČR*, ročník 2004

Studijní literatura:

- JURENKA, Miroslav; MALACHOVÁ, Hana; URBAN, Rudolf. *Krizové řízení II.* Skripta. Brno: Univerzita obrany, 2017, 130 s. ISBN 978-80-7582-007-5.

Obsah:

Úvod

Mobilizace ozbrojených sil ČR vychází ze zákona o zajišťování obrany České republiky, akceptuje Bezpečnostní strategii České republiky, Obrannou strategii České republiky a reaguje na bezpečnostní prostředí, ve kterém se ČR nachází.

Účinný systém zajišťování obrany ČR je vytvářen kombinací politických opatření nejvyšší úrovně řízení státu (legislativy i exekutivy), výstavby Armády České republiky (AČR), opatření operační přípravy státního území, opatření Národního systému reakce na krize pro

potřeby řízení obrany státu, výběrovým doplněním OS ČR, mobilizací OS ČR (dále jen „mobilizace“) a dalšími opatřeními. Tento systém je úzce vzájemně rezortně i mezirezortně provázán, jednotlivé prvky systému vytvářejí základní předpoklady rozvoje dalších prvků a jsou na sobě závislé.

Systém mobilizace

Účinný systém zajišťování obrany ČR je vytvářen kombinací politických opatření nejvyšší úrovně řízení státu, výstavby AČR, opatření operační přípravy státního území, opatření Národního systému reakce na krize (NSRK) pro potřeby řízení obrany státu, výběrovým doplněním ozbrojených sil ČR, mobilizací ozbrojených sil ČR a dalšími opatřeními. Systém je úzce vzájemně rezortně i mezirezortně provázán, jednotlivé prvky systému vytvářejí základní předpoklady rozvoje dalších prvků a jsou na sobě závislé.

Systém doplnění a mobilizace vychází ze stávající mírové organizační struktury, bere v úvahu i možné snížení počtu osob a redukci počtu vojenského materiálu a majetku v užívání rezortu ministerstva. K tomu zavádí opatření (plánovací, výcviková, mobilizační a další), která umožní převedení ozbrojených sil ČR z mírové do válečné organizační struktury. Systém mobilizace ozbrojených sil ČR je nastaven tak, že v míru minimalizuje čerpání finančních prostředků na přípravu, doplňování a mobilizaci sil a prostředků a tuto finanční náročnost přesouvá do období mimořádných opatření před vyhlášením stavu ohrožení státu. Systém umožňuje kromě úspory čerpání zdrojů v době míru i pružnou reakci na vývoj krize a po jejím odeznění umožňuje postupně převést ozbrojené síly ČR zpět do původní mírové velikosti.

V době mimořádných opatření budou realizovány činnosti běžně v mírovém stavu nevykonávané, ve vybraných úsecích veřejného života, spojených s výběrem, přípravou doplňování osob, vojenského materiálu a majetku do ozbrojených sil ČR. Opatření stavu ohrožení státu a opatření válečného stavu umožní realizovat úkoly spojené se zabezpečením obrany ČR.

Koncepce mobilizace ozbrojených sil České republiky

Převedení ozbrojených sil ČR z mírové do válečné organizační struktury bude uskutečňováno jako proces postupné realizace v míru plánovaných opatření vyšších stupňů bojové a mobilizační pohotovosti a realizovaných za mimořádných opatření, stavu ohrožení státu a

válečného stavu při využití opatření z NSRK pro potřeby obrany státu. V souladu s předpokládaným operačním použitím vojsk bude zabezpečován organizovaný nárůst jejich bojeschopnosti k odstrašení protivníka, respektive k odražení agrese proti ČR nebo ostatním zemím Aliance v rámci kolektivní obrany.

Cílem je zabezpečit podmínky k vytvoření ozbrojených sil ČR se schopnostmi nezbytnými pro obranu státu proti vnějšímu napadení a k plnění úkolů, které vyplývají z mezinárodních smluvních závazků státu o společné obraně proti napadení. Jejich reálně možná velikost neovlivňuje zásadním způsobem funkčnost systému mobilizace a je orientačním zadáním k ověření funkčnosti systému.

Válečná organizační struktura bude navyšovat mírovou organizační strukturu na základě již plněných mezinárodních závazků, předpokládaném druhu operace a požadovaných schopností rozvinutých ozbrojených sil ČR. Převedení ozbrojených sil ČR z mírové do válečné organizační struktury bude realizováno v průběhu mimořádných opatření a postupným doplněním vojáky v záloze, vojenského materiálu a majetku za stavu ohrožení státu a válečného stavu.

V rámci plnění mimořádných opatření, v závislosti na rozsahu rizika vyplývajícího z identifikované vojenské hrozby, může dojít k revizi organizační struktury a velikosti ozbrojených sil ČR. Po vyhlášení stavu ohrožení státu bude realizováno výběrové doplnění ozbrojených sil ČR. Za válečného stavu budou zbývající útvary a nově vytvářené útvary doplněny za využití částečné nebo všeobecné mobilizace a u již nasazených útvarů bude průběžně prováděna úhrada ztrát.

Pro přípravu a vlastní vytvoření mobilizačně vytvářených útvarů budou využívána území všech vojenských výcvikových prostorů v kombinaci s mírovými posádkami dislokovanými v jejich blízkosti a posádkami, které budou postupně uvolňovány útvary plnícími úkoly v rámci obrany ČR nebo kolektivní obrany.

Cvičení Mobilizace 2017 v Přáslavicích

Implementace Koncepce mobilizace

Cílem implementace Koncepce mobilizace je upravit příslušné právní předpisy, případně vytvořit předpisy nové a uvést ji do praxe. Koncepce mobilizace nevyžaduje novelizaci ústavního zákona o bezpečnosti ČR, ale novelizaci některých právních předpisů, a to zákona o zajišťování obrany ČR, zákona o branné povinnosti a jejím zajišťování a zákona o hospodářských opatřeních pro krizové stavy.

Program implementace bude realizován různými subjekty, přičemž jednotlivá opatření budou úzce provázána a jejich příprava a naplňování bude rozloženo v čase (v mírovém stavu, v období mimořádných opatření, za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu).
Nejnovější trendy vývoje společnosti odrážejí i vývoj bezpečnostní situace, na kterou náš stát reaguje mimo jiné i způsobem výstavby svých ozbrojených sil. Ve svých koncepčních materiálech jasně stanovil výstavbu profesionální armády, která pro případ vedení operací vysoké intenzity bude posilována mobilizačně rozvinovanou částí ozbrojených sil.

Koncepce mobilizace ozbrojených sil ČR reaguje na nejnovější trendy vývoje společnosti, kde je zcela **změněna filozofie** mobilizačního rozvinutí ozbrojených sil. Celou koncepci se nese myšlenka minimalizovat v míru náklady na udržování systému zmobilizování ozbrojených sil ČR. Náklady zatížit stát až v době zhoršovaní politicko-vojenské situace.

Avšak k tomu, aby stát mohl naplnit své poslání i v této oblasti, je nezbytné udržovat schopnosti AČR v plánování, organizování procesů spojených s mobilizačním rozvinováním ozbrojených sil. V období zhoršovaní politicko-vojenské situace zvyšovat schopnosti v řízení a zabezpečovaní realizace stanovených procesů.

Závěr

Koncepce mobilizace je výchozím zadáním pro mobilizační plánování a pro mobilizační přípravy, stanovuje zásady, principy, postupy a pravidla pro postupné převedení OS ČR z mírové do válečné organizační struktury, jejich doplnění osobami, vojenským materiálem a majetkem i s využitím mobilizace. Řeší co nejefektivnější způsob přípravy a zajištění mobilizace a její realizace.

Doplňování vojáky v záloze, jejich evidence a příprava. Pro doplňování ozbrojených sil ČR se z vojáků v záloze vytváří záloha, která se skládá z povinné a AZ. Na základě branného zákona je a bude branná povinnost občanů v mírovém stavu vykonávána pouze na principu dobrovolnosti a na smluvním základě. V období mimořádných opatření bude branná povinnost vykonávána nejen na základě dobrovolného závazku převzetí branné povinnosti VzP a vojáky v AZ, ale i na základě zákonné povinnosti občanů (odvodní řízení, povinná vojenská cvičení atd.).

Povinná záloha bude nejpočetnější kategorií předurčenou pro doplňování ozbrojených sil ČR za mimořádných opatření a za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu. V povinné záloze budou zahrnuti VzP po ukončení služebního poměru. Zvláštní kategorii povinné zálohy budou tvořit bývalí VzP po dobu 5 let po ukončení svého služebního poměru.

Aktivní záloha bude nejkvalitnější kategorií předurčenou pro doplňování ozbrojených sil ČR a bude tvořena na principu dobrovolnosti. Bude sloužit jako zdroj pro doplňování vybraných vojenských útvarů ozbrojených sil ČR.